Міністерство освіти України

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Факультет інформатики та обчислювальної техніки

3BIT

до практикуму № 2

з дисципліни

"Інфомаційні технології підтримки прийняття рішень"

на тему: "Оптимізація за бінарним відношенням"

Варіант 11

Виконала:

Студентка групи ІП-71

Каспрук Анастасія Андріївна

1. Результати.

Завдання 1

Відно- шення	Клас, до якого належить БВ	Опт. альтернативиза принципом домінування	Опт. альтернативиза принципом блокування
R1	-	$X_R^* = \emptyset. X_R^{**} = \emptyset.$	$X_{R}^{0} = \{c, f\}. X_{R}^{00} = \{f\}.$
R2	квазіпорядку	$X_{R}^{*} = \{f\}. X_{R}^{**} = \emptyset.$	$X_{R}^{0} = \{c, f\}. X_{R}^{00} = \emptyset.$
R3	еквівалентності	$X_{R}^{*} = \emptyset. X_{R}^{**} = \emptyset.$	$X_{R}^{0} = \{a,b,c,d,e,f,g\}. X_{R}^{00} = \{e\}.$
R4	строгого порядку	$X^*_{P} = \{b\}.$	$X^0_{P} = \{b\}.$
R5	1	$X_R^* = \emptyset. X_R^{**} = \emptyset.$	$X_{R}^{0} = \{f\}. X_{R}^{00} = \emptyset.$
R6	строгого порядку	$X^*_{P} = \{b\}.$	$X^0_P = \{b\}.$
R7	нестрогого порядку		$X_{R}^{0} = \{b\}. X_{R}^{00} = \{b\}.$
R8	строгого порядку	$X^*_{P} = \{c\}.$	$X^{0}_{P} = \{c\}.$

Завдання 2 (нумерація вершин у відношеннях починається з нуля - 0)

Відно- шення	ациклічне/ неациклічне	Розв'язок Неймана- Моргенштерна	Опт. альтернативиза принципом К-оптимізації
R1	-		1-max: {2, 4, 9, 11, 13} 1-opt: {2, 4, 9, 11, 13} 2-max: {2, 4, 13} 3-max: Ø 4-max: {2, 4, 13}
R2	+	$X^{HM} = \{0, 4, 10\}$	
R3	-		1-max: {5} 1-opt: {5} 2-max: {5} 3-max: {5} 4-max: {5}
R4	-		1-max: {6, 7, 9, 10, 13, 14} 1-opt: {6, 7, 9, 10, 13, 14} 2-max: {6, 7, 9, 10, 13, 14} 3-max: {6, 7, 9, 10, 13, 14} 4-max: {6, 7, 9, 10, 13, 14}
R5	-		1-max: Ø 1-opt: Ø 2-max: Ø 3-max: Ø 4-max: Ø
R6	+	$X^{HM} = \{1, 2, 8\}$	
R7	+	$X^{HM} = \{1, 3, 6, 8, 10\}$	

R8	-		1-max: Ø 1-opt: Ø 2-max: Ø 3-max: Ø 4-max: Ø
R9	+	$X^{HM} = \{0, 4, 8\}$	
R10	+	$X^{HM} = \{0, 1, 6, 12\}$	

2. Постановка задачі.

Завдання 1

Для кожного з бінарних відношень R1-R8 (із завдання 1 практикуму 1) визначити множину найкращих альтернатив за принципами домінування та блокування.

Завдання 2

На множині із 15 альтернатив задано 10 бінарних відношень R1-R10 матрицями відношень. Для кожного із БВ Ri необхідно:

- 1) перевірити наявність властивості ациклічності;
- 2) а) якщо відношення Ri є ациклічним знайти множину Неймана- Моргенштерна (отриманий результат обгрунтувати показати, що отримана множина відповідає означенню розв'язка Неймана- Моргенштерна);
 - б) якщо відношення Rі не ациклічне знайти множини оптимальних альтернатив за принципом K-оптимізації (k=1, k=2, k=3, k=4).

3. Розв'язок.

Завдання 1

	A	В	c	d	E	f
a	1	1	1	0	1	0
b	0	1	1	0	1	0
С	1	1	0	0	1	0
d	0	0	0	0	1	0
e	0	0	1	1	0	0
f	1	0	0	1	0	1

	a	В	c	d	e	f
a	Ι	P	I	N	P	0
b	0	Ι	Ι	N	P	N
c	I	Ι	N	N	Ι	N
d	N	N	N	N	I	0
e	0	0	I	I	N	N
f	P	N	N	P	N	Ι

Оптимізація за домінуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X_R^* та X_R^{**} .

 $X_{R}^{*} = \emptyset$, оскільки немає рядка зі всіма одиницями.

 $X_{R}^{**} = \emptyset$, оскільки немає рядка зі всіма одиницями, $X_{R}^{*} = \emptyset$.

Оптимізація за блокуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X^0_R та X^{00}_R . $X^0_R = \{c, f\}$, оскільки у стовпцях c, f присутні тільки нулі та I. $X^{00}_R = \{f\}$, оскільки у стовпці f всі нулі, окрім клітинки, що характеризує пару (f, f)

	A	В	c	D	E	f
a	1	1	0	1	0	0
b	1	1	0	1	0	0
С	1	1	1	1	1	1
d	1	1	0	1	0	0
e	1	1	0	1	1	0
f	1	1	1	1	1	1

	a	В	c	d	e	F
a	I	Ι	0	Ι	0	0
b	Ι	I	0	Ι	0	0
С	P	P	I	P	P	Ι
d	I	I	0	Ι	0	0
e	P	P	0	P	I	0
f	P	P	Ι	P	P	I

Оптимізація за домінуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X_R^* та X_R^{**} .

 $X_{R}^{*} = \{f\}$, оскільки у рядку f всі одиниці.

 $X^{**}_{R} = \emptyset$, оскільки у клітинці, що характеризує пару (c, f) стоїть одиниця.

Оптимізація за блокуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X^0_R та X^{00}_R . $X^0_R = \{c, f\}$, оскільки у стовпцях c, f присутні тільки нулі та I.

 $X_{R}^{00} = \emptyset$, оскільки між (c, f) існує двонаправлений зв'язок.

	A	В	c	D	E	f
a	1	1	0	0	0	0
b	1	1	0	0	0	0
С	0	0	1	1	0	1
d	0	0	1	1	0	1
e	0	0	0	0	1	0
f	0	0	1	1	0	1

	a	b	c	d	e	F
a	I	I	N	N	N	N
b	I	I	N	N	N	N
c	N	N	I	I	N	I
d	N	N	I	I	N	I
e	N	N	N	N	I	N
f	N	N	I	I	N	I

Оптимізація за домінуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X_R^* та X_R^{**} .

 $X_{R}^{*}=\emptyset$, оскільки немає рядка зі всіма одиницями.

 $X_{R}^{**} = \emptyset$, оскільки немає рядка зі всіма одиницями, $X_{R}^{*} = \emptyset$.

Оптимізація за блокуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X^0_R та X^{00}_R . $X^0_R = \{a, b, c, d, e, f, g \}$, оскільки у стовпцях a,b,c,d,e,f,g присутні тільки нулі та I. $X^{00}_R = \{e\}$, оскільки у стовпці е всі нулі, окрім клітинки, що характеризує пару (e, e)

	A	В	c	d	E	f
a	0	0	1	1	0	1
b	1	0	1	1	1	1
С	0	0	0	0	0	0
d	0	0	0	0	0	0
e	0	0	1	1	0	1
f	0	0	0	0	0	0

	a	В	c	d	e	F
a	N	0	P	P	N	P
b	P	N	P	P	P	P
С	0	0	N	N	0	N
d	0	0	N	N	0	N
e	N	0	P	P	N	P
F	0	0	N	N	0	N

Оптимізація за домінуванням:

 $I = \emptyset$, тому шукаємо X_{P}^* .

 $X_{P}^{*} = \{b\}$, оскільки у рядку b всі одиниці, окрім клітинки, що характеризує пару (b,b).

Оптимізація за блокуванням:

 $I=\emptyset$, тому шукаємо X^0_P . $X^0_P=\{b\}$, оскільки у стовпці b всі нулі.

	a	b	С	d	e	f
a	0	1	1	0	0	0
b	0	1	0	0	0	1
c	0	1	1	0	0	1
d	0	1	1	0	0	0
e	1	0	0	0	0	0
f	0	1	1	1	1	0

	a	b	c	d	e	F
A	N	P	P	N	0	N
В	0	I	0	0	N	I
C	0	P	I	0	N	I
D	N	P	P	N	N	0
E	P	N	N	N	N	0
F	N	I	I	P	P	N

Оптимізація за домінуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X_R^* та X_R^{**} .

 $X_{R}^{*} = \emptyset$, оскільки немає рядка зі всіма одиницями.

 $X^{**}_{R} = \emptyset$, оскільки немає рядка зі всіма одиницями, $X^{*}_{R} = \emptyset$.

Оптимізація за блокуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X^0_R та X^{00}_R . $X^0_R = \{f\}$, оскільки у стовпці f присутні тільки нулі та I. $X^{00}_R = \emptyset$, оскільки між (b, f), (c, f) існують двонаправлені зв'язки, а між (f, f) зв'язку нема.

	A	В	c	d	e	f
A	0	0	0	0	0	0
В	1	0	1	1	1	1
C	1	0	0	0	0	0
D	1	0	1	0	1	1
E	1	0	1	0	0	0
F	1	0	1	0	1	0

	a	В	c	d	e	F
A	N	0	0	0	0	0
В	P	N	P	P	P	P
C	P	0	N	0	0	0
D	P	0	P	N	P	P
E	P	0	P	0	N	0
F	P	0	P	0	P	N

Оптимізація за домінуванням:

 $I = \emptyset$, тому шукаємо X_{P}^* .

 $X_{P}^{*}=\{b\}$, оскільки у рядку b всі одиниці, окрім клітинки, що характеризує пару (b,b).

Оптимізація за блокуванням:

 $I = \emptyset$, тому шукаємо X^0_P .

 $X_{P}^{0} = \{b\}$, оскільки у стовиці b всі нулі.

	A	В	c	d	e	f
A	1	0	0	0	0	1
В	1	1	1	1	1	1
С	1	0	1	1	1	1
D	1	0	0	1	0	1
E	1	0	0	1	1	1
F	0	0	0	0	0	1

	a	b	c	d	e	F
a	I	0	0	0	0	P
b	P	Ι	P	P	P	P
c	P	0	I	P	P	P
d	P	0	0	I	0	P
e	P	0	0	P	Ι	P
f	0	0	0	0	0	I

Оптимізація за домінуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X_R^* та X_R^{**} .

 $X_{R}^{*} = \{b\}$, оскільки у рядку b всі одиниці.

 $X_{R}^{**} = \{b\}$, оскільки у рядку b всі одиниці, а у стовпці b всі нулі, окрім клітинки, що характеризує пару (b, b).

Оптимізація за блокуванням:

 $I \neq \emptyset$, тому шукаємо X^0_R та X^{00}_R . $X^0_R = \{ b \}$, оскільки у стовпці b присутні тільки нулі та I. $X^{00}_R = \{b\}$, оскільки у стовпці b всі нулі, окрім клітинки, що характеризує пару (b,b)

	A	b	c	d	e	f
a	0	0	0	0	0	0
b	0	0	0	0	0	0
С	1	1	0	1	1	1
d	1	1	0	0	1	0
e	0	0	0	0	0	0
f	1	1	0	0	1	0

	a	b	c	d	e	F
a	N	N	0	0	N	0
b	N	N	0	0	N	0
С	P	P	N	P	P	P
d	P	P	0	N	P	N
e	N	N	0	0	N	0
f	P	P	0	N	P	N

Оптимізація за домінуванням:

 $I = \emptyset$, тому шукаємо X_{P}^* .

 $X_{P}^{*}=\{c\}$, оскільки у рядку с всі одиниці, окрім клітинки, що характеризує пару (c,c).

Оптимізація за блокуванням:

 $I = \emptyset$, тому шукаємо X^0_P .

 $X_{P}^{0} = \{c\}$, оскільки у стовпці с всі нулі.

Завдання 2

Для пошуку циклу в орієнтованому графі найчастіше використовують обходи графа в глибину (DFS - depth-first search) або в ширину (BFS - breadth-first search). У лекції був наведений приклад з обходом графа в ширину, тому в даній лабораторній роботі для перевірки графа на ациклічність використовується BFS.

Щодо алгоритмічної складності, то обидва алгоритми мають однакову складність O(|V| + |E|), де |V| - число вершин, |E| - число ребер.

Опис алгоритму для пошуку циклу з використанням BFS

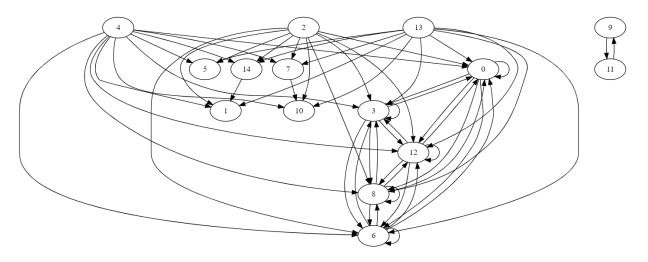
Повторити для всіх вершин:

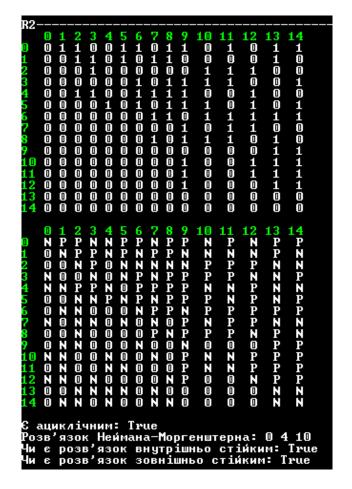
- 1. Помістити всі сусідні для цільової та ще не пройдені вершини у порожню чергу.
- 2. Витягти з початку черги вершину u.
 - Якщо вершина $u \in цільовою вершиною, то завершити пошук з результатом «цикл знайдено».$
 - В іншому випадку, в кінець черги додаються всі ще не пройдені наступники вершини u.
- 3. Якщо черга порожня, то всі вершини орієнтованого графа були переглянуті, отже, цільова вершина недосяжна і циклу для неї не знайдено.
- 4. Якщо черга не порожня, повернутися до п. 2.

Якщо після перевірки відношення було ідентифіковано як ациклічне, то для знаходження множини найкращих альтернатив застосовувався алгоритм Неймана-Моргенштерна. Якщо ж цикл був знайдений, пошук множини найкращих альтернатив здійснювався за алгоритмом К-оптимізації.

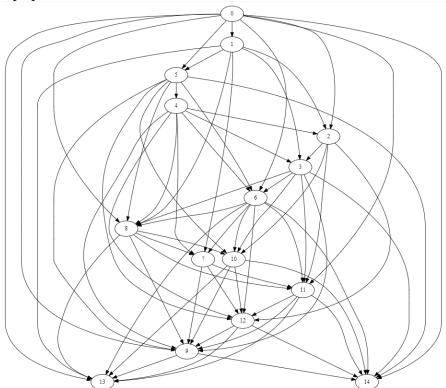
Робота алгоритму:

```
12101110101000110
                                                                                                                                                     140010100000010
                                                                                                  1
1
                                                                                                               11000000000100000
                                                                                                                                        13000000000000
                                                                        <u>^</u>004040000000040
                                                                                          °0000000001000
                              3101110101000110
                                                              6101110101000110
                                                                                8101110101000110
                                              0000000000000
                                                       00101000000010
            1011101010000110
                                                                                                                                        12 I N P I P N I N I N N N I P N
                                                                                                               122222222242222
                                                                                                  SHIZHHEZHZHZZZHHZ
                                              PZZPZPZZZZZOZZPZ
                                                                               8 I NP I PN I N I NN I PN
                                                                                         1220202222222200
6 ациклічним: False
Опт. альтернативи за принципом К — оптимізації
К = 1: 2 4 9 11 13
К = 1 (opt): 2 4 9 11 13
К = 2: 2 4 13
К = 3:
К = 4: 2 4 13
```

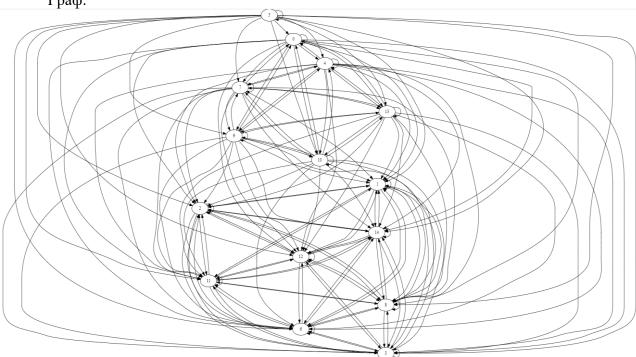

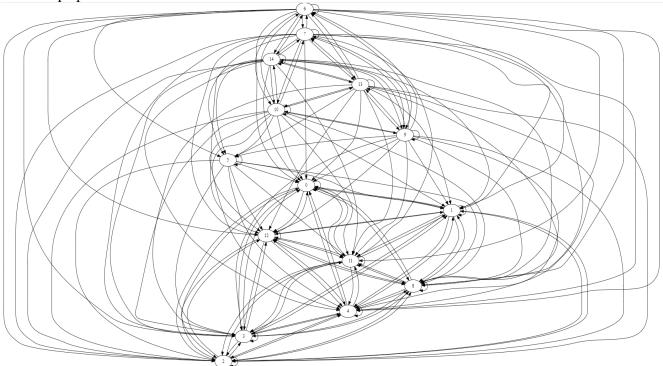


```
1100011010110010
                                                                                                                                             11111111111111111
                                                                                                                                                            12
1
1
1
1
1
1
1
1
1
1
1
1
1
                                                                                                                                                                             3100011010110010
                                                                                                                                                                                            1411111111111111
                 0100011010110010
                                       2111111111111111
                                                 3111111111111111
                                                           4100011010110010
                                                                      <mark>5</mark>00000100000000
                                                                                61111111111111111
                                                                                           7100011010110010
                                                                                                      811111111111111111
                                                                                                                 9100011010110010
                           111111111111111111
                                                                                                                                                                                             14
PIIIPPIPIPI
                                                                                                                                             11
PIIIPPIPIPIIPI
                                                                                                                                                             12
P
I
I
P
I
P
I
P
I
P
I
P
                                                                                                                                                                             2PIIIPPIPIPI
                                                                      00000H00000000
                                                                                                                 °+00014010110010
                                                                                                                             1
1
                 3
PIIIPPIPPIIPI
                                                                               6
PIII
PPIP
IP
                                                                                           1PIIIPPIPPIIPI
                                                           4100012010110010
                                                                                                      8
PIIIPPIPIPPIIPI
С ациклічним: False
Опт. альтернативи за принципом К — оптимізації
К = 1:5
К = 1 (opt):5
К = 2:5
К = 3:5
К = 4:5
```

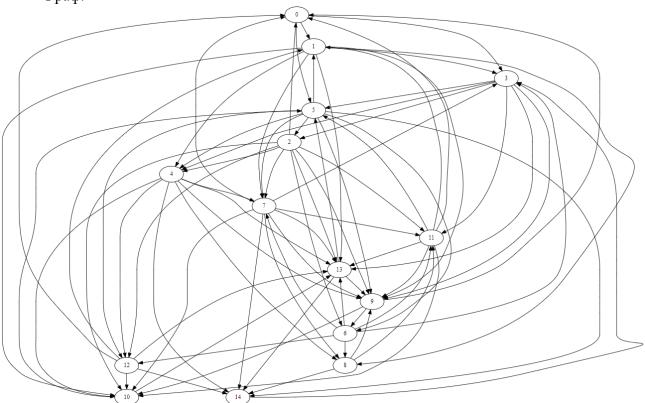


```
2111111111111111
                                                                                                     7000000110110011
                                                                                                                 81111111111111111
                                                                                                                              9000000110110011
                                                                                                                                            1000000110110011
                                                                                                                                                            1111111111111111111
                                                                                                                                                                             121111111111111111
                                                                                                                                                                                                 13000000110110011
                                                                                                                                                                                                                  14000000110110011
                                                                                          6000000110110011
                                                                  41111111111111111
                                                                              <mark>5</mark>000001110110011
                              11111111111111111
                                                     31111111111111111
                                                                                                                                                                                                13
0000110
110011
                                                                                                                                                                             12
IIIIIPPPIPPIPP
                                                                                                                                                                                                                  2
I
I
I
I
I
I
I
P
P
I
I
I
I
P
P
                                                                             10000000110110011
                                                                                                                                                             11
IIIIPPPIPPIPP
                    8 I I I I I P P P I I P P I I P P
                                                                                                                              <u>9</u>000000HH0HH00HH
                               3
IIIIIIPPPIPPIIPP
                                                                  4
IIIIIPPPIPPIPP
С ациклічним: False
Опт. альтернативи за принципом К — оптимізації
К = 1: 6 7 9 10 13 14
К = 1 (opt): 6 7 9 10 13 14
К = 2: 6 7 9 10 13 14
К = 3: 6 7 9 10 13 14
К = 4: 6 7 9 10 13 14
```


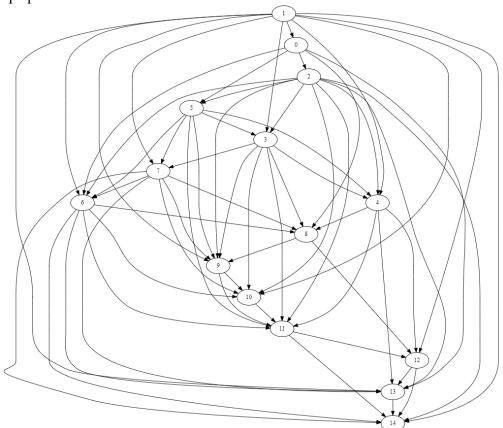
```
?0110111000000
                                                                                                               1011010010101100
                                                                                                                             100110011100000
                                                                                                                                                         13011110110011100
                                                                                                                                                                        14000011011000110
                                                                                                                                            1200101110000000
                                                      401110100000000
                                                              <del>5</del>100100000011010
                                                                                                     <mark>9</mark>0111111011001010
                200010100000000
                                           3110000110000001
                                                                       600100100010000
                         1200PZPPPZZZ0ZZ00
                                                                                                                                                          14
N N N O P P N P P N N N P P N
                                                              <u>^</u>0440444X0000X00
                                                                                                               100PPZ0PPP00ZZ0Z
                NOZZ40400Z0000Z
                                            ******************
                                                      *Z444Z4Z0000Z000
                                                                       <u>622402420042002</u>
                                                                                           *ZHZZHZHHZGZGZZG
                                                                                                     904444044X04X4X
                        14220042000440Z
С ациклічним: False
Опт. альтернативи за принципом К — оптимізації
К = 1:
К = 1 (opt):
К = 2:
К = 3:
К = 4:
```

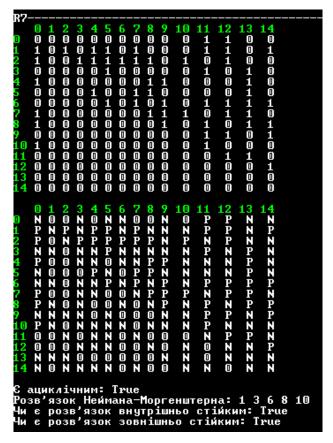

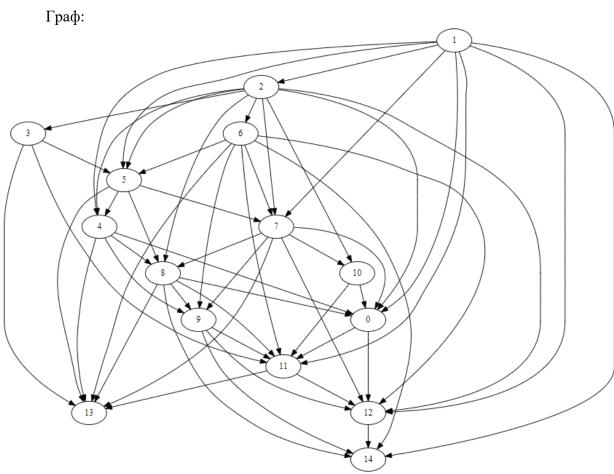


```
101110011010000
                                                                                                                                              1201001001001000
                                                                                                                                                                            1
4
011000110001110
                                 210000000000000
                                          401110100000000
                                                              510100000000000
                                                                        611100101000000
                                                                                  <mark>?</mark>01010100000000
                                                                                             8100110110000000
                                                                                                       9011101011000000
                                                                                                                                110011111100110000
                                                                                                                                                             00100000000000000
                      00000000000000
                                                                                                                                                              13PPPNPNPPNNNNNPN0
                                                                                                                               1<sup>4</sup>2002220022
                                          *ZHHHZHZZOZZOOOZ
                                                              <u>6444224240200200</u>
                                                                                  PZHZHZHOZOOOZZOO
                                                                                                                °ZHHHZHZHHZ@@ZZZ
                        -02200200200200
   1
2
3
4
6 ациклічним: True
Розв'язок Неймана-Моргенштерна: 1 2 8
Чи є розв'язок внутрішньо стійким: True
Чи є розв'язок зовнішньо стійким: True
```

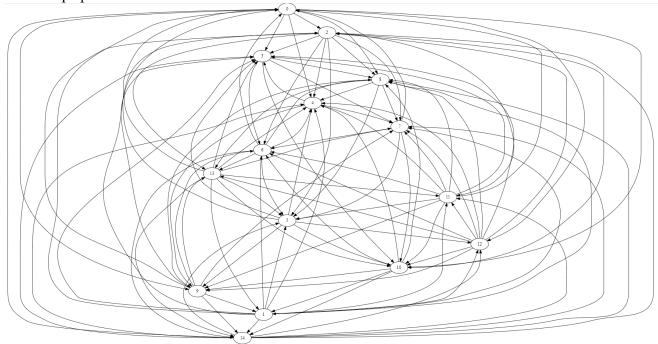

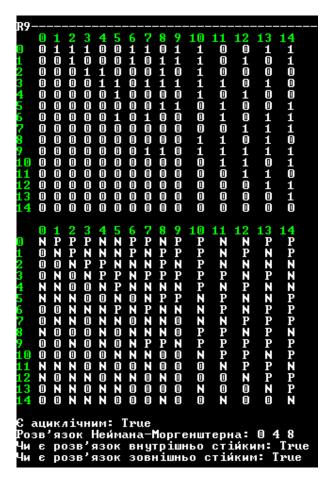

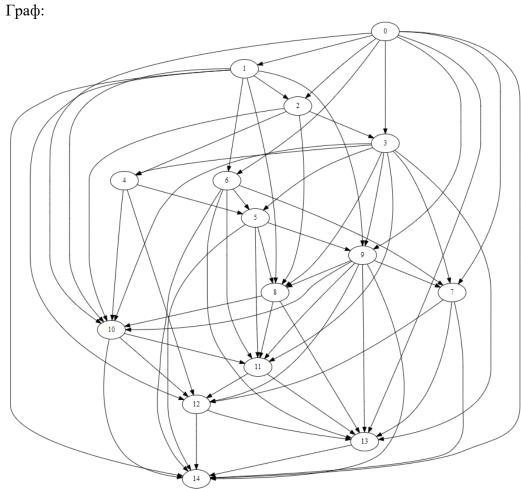

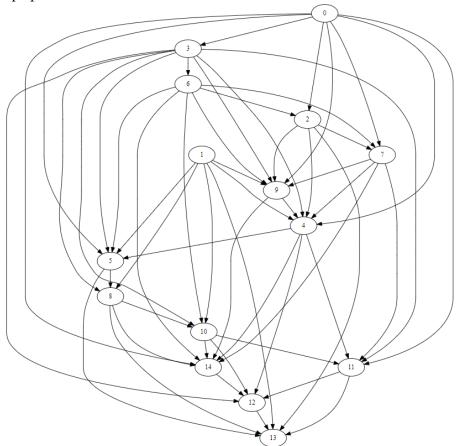
```
6011100010111100
                                                                                     ?011110001101111
                                                                                                8101100100011101
                                                                                                         9100011001011100
                                                                                                                     101101010001110
                                                                                                                                   1011000000000111
                                                                                                                                                  111000100000001
                                                                                                                                                                 13001000101100100
                                                                                                                                                                                 1110000100110010
                                    2110000000100101
                                                        4111001101011111
                                                                 5011000111001011
                 <mark>-</mark>010001110001010
                           000000001110010
                                              111011000101111
                                                                                                                                                                 1300P000P0PP00PX0
                                                                                                                                                  12PP000P00000X0P
                                                                                                                                                                                 14
PP0000P00PP00PZ
                                                                           60PPP00XP0PPP00
                                                                                                                     110PP00000000XPPP
                                                                   4464664444266446<mark>4</mark>
                                                                                     °+00044004Z44400
                 <u>- z</u>400044400040<u>z</u>
                                     *****Z4400040444
                           -0200000000000000
С ациклічним: False
Опт. альтернативи за принципом К — оптимізації
К = 1:
К = 1 (opt):
К = 2:
К = 3:
К = 4:
```



```
R10
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          801010100000000
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      11100110010010000
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            12000110000011001
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  1
1
                                                                                                                                                                                                                                                                                                           <del>5</del>44044040000000
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              710100010000000
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          • 111110011000000
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             *10000000000000
                                                                                                                                                                                                                                                              411110001010000
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       600010000000000
                                                                                                                                                               N 100000100000000
                                                                  _000000000000000
                                                                                                                                                                                                              <u> PHZHZGZHZZGZGZZG</u>
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          ©Z4Z4Z4ZZZZ0ZZ00
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                1<sup>4</sup>224224242002
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           14
PNNNPNPPPPPNONN
                                                                                                                                                                  NHZZZOZHOZOZZZOZ
                                                                                                                                                                                                                                                              * PPPPZOZPZPZOOZO
                                                                                                                                                                                                                                                                                                              6ZZ94Z9Z9Z9GZZZ9
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             STATEMENT OF THE PROPERTY OF TH
                                                                                                                  -----
                                                                  Є ациклічним: True
Розв'язок Неймана-Моргенштерна: 0 1 6 1;
Чи є розв'язок внутрішньо стійким: True
Чи є розв'язок зовнішньо стійким: True
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           6 12
```


4. Лістинг програми.

Посилання на github-репозиторій з кодом: https://github.com/KasprukNastia/decisions/

Клас BfsCycleFinder

```
public class BfsCycleFinder
    // Пошук циклу у графі за допомогою алгоритму BFS
    public bool HasCycle(Relation relation)
      // visited - множина для вже пройдених вершин, щоб не повертатися у них
      HashSet<int> visited = new HashSet<int>();
      // queue - черга для BFS
      Queue<int> queue;
      // currentVertex - номер вершини, витягнутої з черги BFS
      int currentVertex;
      // Проходимося по всім вершинам
      for(int vertex = 0; vertex < relation.Dimension; vertex++)
        queue = new Queue<int>();
        // Додаємо всі сусідні для поточної (vertex) ще не пройдені вершини у чергу
        for (int index = 0; index < relation.Dimension; index++)
          if (relation.Connections[vertex][index] == 1 && !visited.Contains(index))
            queue.Enqueue(index);
        // Поки черга не спорожніє
        while (queue.Count > 0)
          currentVertex = queue.Dequeue();
          // Якщо у черзі наткнулися на вершину, що співпадає з поточною, маємо цикл
          if (currentVertex == vertex)
            return true;
          // Додаємо всі сусідні для витягнутої (currentVertex) ще не пройдені вершини у чергу
          for (int index = 0; index < relation.Dimension; index++)
            if (relation.Connections[currentVertex][index] == 1 && !visited.Contains(index))
              queue.Enqueue(index);
        // Додаємо поточну вершину у множену пройдених
        visited.Add(vertex);
      return false;
```

Клас KOptimization

```
/// <summary>
  /// Клас, що реалізує алгоритм К-оптимізації
  /// </summary>
  public class KOptimization
   // Маркери множин для К1-оптимізації
    private static readonly List<char> k1SuitableSetsMarkers = new List<char> { 'I', 'P', 'N' };
    // Маркери множин для К2-оптимізації
    private static readonly List<char> k2SuitableSetsMarkers = new List<char> { 'P', 'N' };
    // Маркери множин для К3-оптимізації
    private static readonly List<char> k3SuitableSetsMarkers = new List<char> { 'I', 'P' };
    // Маркери множин для К4-оптимізації
    private static readonly List<char> k4SuitableSetsMarkers = new List<char> { 'P' };
    /// <summary>
    /// Пошук К1-максимальних елементів
    /// </summary>
    public HashSet<int> GetK1BestAlternatives(Relation relation)
      return GetBestAlternatives(relation, k1SuitableSetsMarkers);
    }
   /// <summary>
   /// Пошук К2-максимальних елементів
    /// </summary>
    public HashSet<int> GetK2BestAlternatives(Relation relation)
      return GetBestAlternatives(relation, k2SuitableSetsMarkers);
    }
    /// <summary>
    /// Пошук К3-максимальних елементів
    /// </summary>
    public HashSet<int> GetK3BestAlternatives(Relation relation)
      return GetBestAlternatives(relation, k3SuitableSetsMarkers);
    /// <summary>
    /// Пошук К4-максимальних елементів
   /// </summary>
    public HashSet<int> GetK4BestAlternatives(Relation relation)
      return GetBestAlternatives(relation, k4SuitableSetsMarkers);
    }
   /// <summary>
   /// Перевірка К1-оптимальних елементів
    /// </summary>
    public HashSet<int> CheckK1OptAlternatives(HashSet<int> k1BestAlternatives, Relation relation)
      HashSet<int> optAlternatives = new HashSet<int>();
      // Перевіряємо всі К1-максимальні вершини
      foreach (int alternative in k1BestAlternatives)
        // Якщо нижній переріз К1-максимальної вершини містить всі елементи відношення, то дана вершина є К1-
оптимальною
        if (relation.Characteristic[alternative].Where(c => k1SuitableSetsMarkers.Contains(c)).Count() == relation.Dimension)
          optAlternatives.Add(alternative);
```

```
return optAlternatives;
}
/// <summary>
/// Реалізація алгоритму Кп-оптимізації
/// </summary>
[MethodImpl(MethodImplOptions.AggressiveInlining)]
private HashSet<int> GetBestAlternatives(
  Relation relation,
  List<char> suitableSetsMarkers)
  // Будуємо множину Sn
  int[][] characteristicSet = new int[relation.Dimension][];
  Dictionary<int, int> verticesRelationsCounter = new Dictionary<int, int>();
  for (int i = 0; i < relation.Dimension; i++)
    characteristicSet[i] = new int[relation.Dimension];
    verticesRelationsCounter[i] = 0;
    for (int j = 0; j < relation.Dimension; j++)
      if (suitableSetsMarkers.Contains(relation.Characteristic[i][j]))
        characteristicSet[i][j] = 1;
        verticesRelationsCounter[i]++;
    }
  Relation helperSetRelation = new Relation(characteristicSet);
  // Відбираємо максимальні за включенням множини Sn
  int maxForBetter = verticesRelationsCounter.Values.Max();
  HashSet<int> bestAlternatives =
    verticesRelationsCounter.Where(elem => elem.Value == maxForBetter)
    .Select(elem => elem.Key)
    .ToHashSet();
  Dictionary<int, HashSet<int>> bestAlternativesLowerSections =
    bestAlternatives.ToDictionary(elem => elem, elem => helperSetRelation.GetLowerSection(elem));
  HashSet<int> vertexLowerSection;
  // Перевіряємо, що інші рядки не включають найкращі як власні підмножини
  for (int vertex = 0; vertex < helperSetRelation.Dimension; vertex++)
  {
    vertexLowerSection = helperSetRelation.GetLowerSection(vertex);
    foreach (var alternative in bestAlternativesLowerSections)
      if (vertexLowerSection.Except(alternative.Value).Count() > 0)
        bestAlternatives.Remove(alternative.Key);
  return bestAlternatives;
```

Клас NMOptimization

```
/// <summary>
/// Клас, що реалізує алгоритм Неймана-Моргенштерна
/// </summary>
public class NMOptimization
  /// <summary>
  /// Пошук найкращих альтернатив за алгоритмом Неймана-Моргенштерна
  /// </summary>
  public HashSet<int> GetBestAlternatives(Relation relation)
    HashSet<int> allVertices = Enumerable.Range(0, relation.Dimension).ToHashSet();
    List<HashSet<int>> sSets = new List<HashSet<int>>();
    HashSet<int> prev = new HashSet<int>();
    HashSet<int> next;
    // Побудова множин Sn
    while (allVertices.Count > 0)
      next = new HashSet<int>(prev);
      foreach (int vertex in allVertices)
      {
        if (relation.GetUpperSection(vertex).Except(prev).Count() == 0)
          next.Add(vertex);
      sSets.Add(next);
      prev = next;
      allVertices = allVertices.Except(next).ToHashSet();
    HashSet<int> bestAlternatives = new HashSet<int>(sSets[0]);
    if (sSets.Count == 1)
      return bestAlternatives;
    // Побудова множин Qn
    for (int i = 1; i < sSets.Count; i++)
      next = sSets[i];
      foreach(int vertex in next)
        if (relation.GetUpperSection(vertex).Intersect(bestAlternatives).Count() == 0)
          bestAlternatives.Add(vertex);
      }
    }
    return bestAlternatives;
  }
  /// <summary>
  /// Перевірка найкращих альтернатив на внутрішню стійкість
  /// </summary>
  public bool IsBestAlternativesInternallyStable(HashSet<int> bestAlternatives, Relation relation)
    // Якщо верхній переріз якої-небудь з найкращих альтернатив містить
    // у собі іншу найкращу альтернативу, то множина розв'язків не є внутрішньо стійкою
    foreach (int alternative in bestAlternatives)
      if (relation.GetUpperSection(alternative).Intersect(bestAlternatives).Count() > 0)
        return false;
    return true;
```

```
}
  /// <summary>
  /// Перевірка найкращих альтернатив на зовнішню стійкість
  /// </summary>
  public bool IsBestAlternativesExternallyStable(HashSet<int> bestAlternatives, Relation relation)
    HashSet<int> notBestAlternatives =
      Enumerable.Range(0, relation.Dimension)
      .Except(bestAlternatives)
      .ToHashSet();
    // Якщо верхній переріз якої-небудь з альтернатив, що не входять до найкращих, не містить
    // у собі жодної з найкращих альтернатив, то множина розв'язків не є зовнішньо стійкою
    foreach (int alternative in notBestAlternatives)
      if (relation.GetUpperSection(alternative).Intersect(bestAlternatives).Count() == 0)
        return false;
    }
    return true;
}
```

Клас Relation

```
/// <summary>
/// Клас, що описує відношення
/// </summary>
public class Relation
  /// <summary>
  /// Зв'язки відношення
  /// </summary>
  public int[][] Connections { get; }
  /// <summary>
  /// Розмірність відношення
  /// </summary>
  public int Dimension { get; }
  private char[][] _characteristic;
  /// <summary>
  /// Характеристика відношення у множинах 'І', 'Р', 'N'
  /// </summary>
  public char[][] Characteristic
    get
       if (_characteristic != null)
         return _characteristic;
       _characteristic = new char[Dimension][];
       for (int i = 0; i < Dimension; i++)
         _characteristic[i] = new char[Dimension];
      for (int i = 0; i < Dimension; i++)
         for(int j = i; j < Dimension; j++)
         {
           if(Connections[i][j] == 1 && Connections[j][i] == 1)
              _characteristic[i][j] = _characteristic[j][i] = 'I';
           else if(Connections[i][j] == 0 && Connections[j][i] == 0)
              _characteristic[i][j] = _characteristic[j][i] = 'N';
           else if (Connections[i][j] == 1 && Connections[j][i] == 0)
              _characteristic[i][j] = 'P';
             _characteristic[j][i] = '0';
           else if (Connections[i][j] == 0 \&\& Connections[j][i] == 1)
              _characteristic[j][i] = 'P';
              _characteristic[i][j] = '0';
       return _characteristic;
  }
  public Relation(int[][] connections)
    Connections = connections ?? throw new ArgumentNullException(nameof(connections));
    Dimension = connections.Length;
```

```
for(int i = 0; i < Dimension; i++)
    if (connections[i].Length != Dimension)
      throw new ArgumentException($"{nameof(connections)} must be represented as a square matrix");
    for (int j = 0; j < Dimension; j++)
      if (connections[i][j] != 0 && connections[i][j] != 1)
         throw new ArgumentException($"{nameof(connections)} must be represented only as 0 or 1 digits");
  }
}
/// <summary>
/// Отримання верхнього перерізу для вершини vertex
/// </summary>
public HashSet<int> GetUpperSection(int vertex)
  if (vertex < 0 | | vertex >= Dimension)
    throw new ArgumentException($"The vertex {vertex} does not belong to the relation");
  HashSet<int> upperSection = new HashSet<int>();
  for (int i = 0; i < Dimension; i++)
    if (Connections[i][vertex] == 1)
      upperSection.Add(i);
  return upperSection;
/// <summary>
/// Отримання нижнього перерізу для вершини vertex
/// </summary>
public HashSet<int> GetLowerSection(int vertex)
  if (vertex < 0 | | vertex >= Dimension)
    throw new ArgumentException($"The vertex {vertex} does not belong to the relation");
  HashSet<int> lowerSection = new HashSet<int>();
  for (int i = 0; i < Dimension; i++)
    if (Connections[vertex][i] == 1)
      lowerSection.Add(i);
  }
  return lowerSection;
}
/// <summary>
/// Приведення відношення до рядка
/// </summary>
public override string ToString() =>
  string.Join(Environment.NewLine, Connections.Select(arr => string.Join(' ', arr)));
/// <summary>
/// Приведення характеристики відношення до рядка
/// </summary>
public string CharateristicToString() =>
  string.Join(Environment.NewLine, Characteristic.Select(arr => string.Join(' ', arr)));
```

}

Клас Program

```
class Program
    static void Main(string[] args)
      List<Relation> relations = ReadAllRelations();
      var bfsCycleFinder = new BfsCycleFinder();
      var nmOptimization = new NMOptimization();
      var kOptimization = new KOptimization();
      Relation relation;
      bool hasCycle;
      HashSet<int> bestAlternatives;
      for (int relationNum = 1; relationNum <= relations.Count; relationNum++)
        relation = relations[relationNum - 1];
        Console.WriteLine($"R{relationNum}{string.Concat(Enumerable.Repeat('-', 50))}");
        PrintRelation(relation, () => relation.Connections);
        PrintRelation(relation, () => relation.Characteristic);
        hasCycle = bfsCycleFinder.HasCycle(relation);
        Console.WriteLine($"Є ациклічним: {!hasCycle}");
        if (!hasCycle)
           bestAlternatives = nmOptimization.GetBestAlternatives(relation);
           Console.WriteLine($"Розв'язок Неймана-Моргенштерна: {string.Join(" ", bestAlternatives)}");
           Console.WriteLine($"Чи є розв'язок внутрішньо стійким:
{nmOptimization.IsBestAlternativesInternallyStable(bestAlternatives, relation)}");
           Console.WriteLine($"Чи є розв'язок зовнішньо стійким:
\{nmOptimization. Is Best Alternatives Externally Stable (best Alternatives, \ relation)\}");
        }
        else
           Console.WriteLine("Опт. альтернативи за принципом К - оптимізації");
           bestAlternatives = kOptimization.GetK1BestAlternatives(relation);
           Console.WriteLine($"K = 1: {string.Join(" ", bestAlternatives)}");
           bestAlternatives = kOptimization.CheckK1OptAlternatives(bestAlternatives, relation);
           Console.WriteLine($"K = 1 (opt): {string.Join(" ", bestAlternatives)}");
           bestAlternatives = kOptimization.GetK2BestAlternatives(relation);
           Console.WriteLine($"K = 2: {string.Join(" ", bestAlternatives)}");
           bestAlternatives = kOptimization.GetK3BestAlternatives(relation);
           Console.WriteLine($"K = 3: {string.Join(" ", bestAlternatives)}");
           bestAlternatives = kOptimization.GetK4BestAlternatives(relation);
           Console.WriteLine($"K = 4: {string.Join(" ", bestAlternatives)}");
        Console.WriteLine();
        Console.WriteLine();
    }
    public static List<Relation> ReadAllRelations()
      string directoryPath = Directory.GetParent(Directory.GetCurrentDirectory()).Parent.Parent.FullName;
      string fileName = $"{directoryPath}\\relations_var11.txt";
      string[] allFileLines = File.ReadAllLines(fileName);
      List<Relation> relations = new List<Relation>(10);
      int[][] relation = new int[15][];
      for (int i = 1; i < allFileLines.Length; i++)
        if (i % 16 == 0)
```

```
relations.Add(new Relation(relation));
       relation = new int[15][];
       continue;
    relation[(i - 1 - relations.Count) % 15] = allFileLines[i].Split(' ')
       .Where(s => !string.IsNullOrWhiteSpace(s))
       .Select(s => int.Parse(s))
       .ToArray();
  relations.Add(new Relation(relation));
  return relations;
}
public static void PrintRelation<T>(Relation relation, Func<T[][]> printingSelector)
  T[][] toPrint = printingSelector();
  Console.ForegroundColor = ConsoleColor.Green;
  Console.WriteLine($" {string.Join('', Enumerable.Range(0, 15))}");
  for(int i = 0; i < relation.Dimension; i++)</pre>
    Console.Write($"{i}{string.Concat(Enumerable.Repeat('', 3 - i.ToString().Length))}");
    Console.ForegroundColor = ConsoleColor.White;
    for(int j = 0; j < relation.Dimension; j++)</pre>
       Console.Write($"{toPrint[i][j]}{string.Concat(Enumerable.Repeat(' ', (j + 1).ToString().Length))}");
    Console.WriteLine();
    Console.ForegroundColor = ConsoleColor.Green;
  Console.ForegroundColor = ConsoleColor.White;
  Console.WriteLine();
}
public static void PrintRelationGraph(Relation relation)
  for (int i = 0; i < relation.Dimension; i++)
    for (int j = 0; j < relation.Dimension; j++)
    {
       if(relation.Connections[i][j] == 1)
         Console.WriteLine(\{i\} -> \{j\}");
    }
  Console.WriteLine();
```

5. Опис використаних бібліотек і методів.

У даній лабораторній роботі використовувалися наступні методи-операції над множинами із простору імен System.Linq

Назва методу	Опис
Except	Повертає різницю множин.
Intersect	Повертає переріз множин.

6. Опис класів. Перелік розроблених функцій на методів.

Клас	Ф-ція/Метод	Параметри	Опис	Значення,
				що повертає
BfsCycleFind er	HasCycle	Relation relation — відношення, для якого шукається цикл	Пошук циклу у графі за допомогою алгоритму BFS	bool – булеве значення, чи має відношення цикл
KOptimizatio n	GetK1BestAlter natives	Relation relation – відношення, для якого шукаються максимальні елементи	Пошук К1- максимальних елементів	HashSet <int> - множина К1-максимальних елементів</int>
	GetK2BestAlter natives	Relation relation – відношення, для якого шукаються максимальні елементи	Пошук К2- максимальних елементів	HashSet <int> - множина K2- максимальних елементів</int>
	GetK3BestAlter natives	Relation relation – відношення, для якого шукаються максимальні елементи	Пошук К3- максимальних елементів	HashSet <int> - множина K3- максимальних елементів</int>
	GetK4BestAlter natives	Relation relation – відношення, для якого шукаються максимальні елементи	Пошук К4- максимальних елементів	HashSet <int> - множина K4- максимальних елементів</int>
	CheckK1OptAlt ernatives	HashSet <int> k1BestAlternatives - множина K1-максимальних альтернатив Relation relation — відношення, для якого перевіряються K1- максимальні елементи</int>	Перевірка К1- оптимальних елементів	HashSet <int> - множина К1- оптимальних елементів</int>
	GetBestAlternati ves	Relation relation — відношення, для якого шукаються максимальні елементи List <char> suitableSetsMarkers - маркери множин для Кпоптимізації (I', 'P', 'N')</char>	Реалізація алгоритму Кпоптимізації	HashSet <int> - множина Кп-максимальних елементів</int>
NMOptimizat ion	GetBestAlternati ves	Relation relation — відношення, для якого шукаються найкращі альтернативи	Пошук найкращих альтернатив за алгоритмом Неймана- Моргенштерн а	НаshSet <int> - множина найкращих альтернатив за Нейманом- Моргенштерн ом</int>
	IsBestAlternativ esInternallyStabl e	HashSet <int> bestAlternatives — множина найкращих альтернатив для перевірки Relation relation — задане відношення</int>	Перевірка найкращих альтернатив на внутрішню стійкість	bool — булеве значення, чи є найкращі альтернативи внутрішньо стійкими
	IsBestAlternativ esExternallyStab le	HashSet <int> bestAlternatives — множина найкращих альтернатив для перевірки Relation геlation — задане відношення</int>	Перевірка найкращих альтернатив на зовнішню стійкість	bool — булеве значення, чи є найкращі альтернативи зовнішньо стійкими

Relation	GetUpperSectio	int vertex – номер вершини	Отримання	HashSet <int> -</int>
	n		верхнього	верхній
			перерізу для	переріз
			вершини	
	GetLowerSectio	int vertex – номер вершини	Отримання	HashSet <int> -</int>
	n		нижнього	нижній
			перерізу для	переріз
			вершини	

7. Висновки.

Оптимізація за бінарним відношенням (БВ) — пошук підмножини альтернатив, які переважають інші альтернативи за цим бінарним відношенням (або не «гірші» за інші альтернативи цієї множини за цим БВ).

У даній лабораторній роботі ми мали можливість ознайомитися з наступними методами оптимізації бінарних відношень:

- принцип домінування;
- принцип блокування;
- Неймана-Моргенштерна;
- К-оптимізація.

Також ми мали можливість реалізувати алгоритм для пошуку циклу в графі.

Оптимізація за Нейманом-Моргенштерном підходить тільки для ациклічних відношень. К-оптимізацію застосовують для відношень, що мають цикл.

У результаті ми навчилися використовувати наведенні алгоритми для пошуку найкращих рішень, змогли знайти найкращі альтернативи для ряду відношень, що наведені в завданнях 1 та 2.